

Risale-i Nurda Allah’a iman esasları

Birkaç işaretle, başka yerlerde, yani **Yirmi İkinci**, On Dokuzuncu, Yirmi Altıncı Sözlerde izah edilen birkaç meseleye işaret ederiz.

BİRİNCİ İŞARET

Hikâyedeki sersem adamın, o emin arkadaşıyla, üç hakikatleri var.

Birincisi: Nefs-i emmârem ile kalbimdir.

İkincisi: Felsefe şakirtleriyle Kur’ân-ı Hakîm tilmizleridir.

Üçüncüsü: Ümmet-i İslâmiye ile millet-i küfriyedir.

Felsefe şakirtleri ve millet-i küfriye ve nefis-i emmârenin en müthiş dalâleti, Cenâb-ı Hakkı tanımamaktadır. Hikâyede nasıl emin adam demişti: “Bir harf kâtipsiz olmaz; bir kanun hâkimsiz olmaz.” Biz de deriz:

Kitap katibi gösterir

Nasıl ki bir kitap—bahusus öyle bir kitap ki, her kelimesi içinde küçük kalemle bir kitap yazılmış; her harfi içinde ince kalemle muntazam bir kaside yazılmış—kâtipsiz olmak son derece muhaldir. Öyle de, şu kâinat, nakkaşsız olmak, son derece muhal ender muhaldir. Zira bu kâinat öyle bir kitaptır ki, her sahifesi çok kitapları tazammun eder. Hattâ, her kelimesi içinde bir kitap vardır. Her bir harfi içinde bir kaside vardır.

Tohumların içine DNA KOTLARINI KİM YAZDI?

Yeryüzü bir sahifedir; ne kadar kitap içinde var. Bir ağaç bir kelimedir; ne kadar sahifesi vardır. Bir meyve bir harf, bir çekirdek bir noktadır. O noktada koca bir ağacın programı, fihristesi var.

İşte, böyle bir kitap, evsâf-ı celâl ve cemâle, nihayetsiz kudret ve hikmete mâlik bir Zât-ı Zülcelâlin nakş-ı kalem-i kudreti olabilir. Demek, âlemin şuhuduyla bu iman lâzım gelir—illâ ki dalâletten sarhoş olmuş ola...

Saray ustasını bildirir

Hem nasıl ki bir hane ustasız olmaz—bahusus öyle bir hane ki, harika san’atlarla, acip nakışlarla, garip ziynetlerle tezyin edilmiş; hattâ herbir taşında bir saray kadar san’at derc edilmiş—ustasız olmak, hiçbir akıl kabul edemez; gayet mahir bir san’atkâr ister. Bahusus, o saray içinde, sinema perdeleri gibi, her saatte hakikî menziller teşkil edilip, kemâl-i intizamla, elbise değiştirdiği gibi değiştiriyor. Hattâ, herbir hakikî perde içinde, müteaddit küçük küçük menziller icad ediliyor.

Öyle de, şu kâinat nihayetsiz hakîm, alîm, kadîr bir Sâni ister. Çünkü şu muhteşem kâinat öyle bir saraydır ki, ay, güneş lâmbaları, yıldızlar mumları, zaman bir ip, bir şerittir ki, o Sâni-i Zülcelâl her sene bir başka âlemi ona takıp gösteriyor. O taktığı âlemin içinde üç yüz altmış tarzda muntazam suretlerini tecdid ediyor, kemâl-i intizamla ve hikmetle değiştiriyor. Yeryüzünü bir sofrâ-i nimet yapmış ki, her bahar mevsiminde, üç yüz bin envâ-ı masnûatıyla tezyin ediyor. Had ve hesaba gelmez envâ-ı ihsânâtıyla dolduruyor. Öyle bir tarzda ki, nihayet ihtilât içinde ve karışmış oldukları halde, nihayet derecede imtiyaz ve farkla birbirlerinden ayrılıyor. Başka cihetleri buna kıyas et. Nasıl böyle bir sarayın Sâniinden gaflet edilebilir?

Işık Güneşten haber verir

Hem nasıl ki bulutsuz gündüz ortasında güneşin deniz yüzünde, bütün kabarcıklar üstünde ve karada bütün parlak şeylerde ve karın bütün parçalarında cilvesi görüldüğü ve aksi müşahade edildiği halde güneşi inkâr etmek ne derece acip bir divanelik hezeyanıdır. Çünkü, o vakit birtek güneşi inkâr ve kabul etmemekle, katarat sayısınca, kabarcıklar miktarınca, parçalar adedince hakikî ve bil'asâle güneşçikleri kabul etmek lâzım geliyor. Her zerrecikte—ki ancak bir zerre sıkışabildiği halde—koca bir güneşin hakikatini içinde kabul etmek lâzım geldiği gibi; aynen öyle de, şu sıravârî içinde her zaman hikmetle değişen ve düzgünlük içinde her vakit tazelenen şu muntazam kâinatı görüp Hâlık-ı Zülcelâlî evsâf-ı kemâliyle tasdik etmemek, ondan daha berbat bir dalâlet divaneliğidir, bir mecnunluk hezeyanıdır. Zira herşeyde, hattâ herbir zerrede bir ulûhiyet-i mutlaka kabul etmek lâzımdır.

Hava zerresi Allah'ın emri ile işler

Çünkü, meselâ havanın herbir zerresi, herbir çiçekle herbir meyveye, herbir yaprağa girer ve işleyebilir. İşte şu zerre, eğer memur olmazsa, bütün girebildiği ve işlediği masnuların tarz-ı teşkilâtını ve suretlerini ve heyetlerini bilmek lâzımdır—ta içinde işleyebilsin. Demek muhîr bir ilim ve kudrete mâlik olmalı ki böyle yapsın.

Hava zerresi
her bir
tohumda
Allah'ın emri
ile işler

Meselâ, toprakta, herbir zerresi, kabildir ki, muhtelif bütün tohumlar ve çekirdeklere medar ve menşe olsun. Eğer memur olmazsa, lâzım geliyor ki, otlar ve ağaçlar adedince mânevî cihazat ve makineleri tazammun etsin. Veyahut onların bütün tarz-ı teşkilâtını bilir, yapar, bütün onlara giydirilen suretleri tanır, dikebilir bir san'at ve kudret vermek lâzım gelir.

Daha sair mevcudatı da kıyas et. Ta, anlayacaksın ki, herşeyde aşikâre vahdâniyetin çok delilleri var. Evet, birşeyden

herşeyi yapmak ve herşeyi birtek şey yapmak, herşeyin Hâlıkına has bir iştir.

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ 1 ferman-ı zîşânına dikkat et. Demek, Vâhid-i Ehadi kabul etmemekle, mevcudat adedince ilâhları kabul etmek lâzım gelir.

Onuncu Söz